

Het Nederlands Dagblad is ervan overtuigd dat de samenleving gediend is bij een open en respectvol gesprek. Deze pagina's vormen daar een vrijplaats voor.

In orthodoxe kerken is juist geen sprake van verborgen vrijzinnigheid, integendeel

Je kunt orthodoxe kerken er niet van beschuldigen dat ze het ene voorschrift uit de Bijbel wel en het andere niet serieus nemen, betogen theologen Jaco van Gorp, Johan Mouthaan en Jonard Roukens.

In zijn column geeft Ad de Bruijne aan dat hij hevig verontrust is over orthodoxe kerken die het bijbelse spoor verlaten (ND 2 juli). De verborgen vrijzinnigheid is erin gelegen dat in deze kerken vaders een ambt bekleden terwijl zij ongelovige kinderen zouden hebben. Dit geheel tegen de voorschriften van Paulus (Titus 1:6).

Een dergelijk verwijt klinkt vaker. Die orthodoxe kerken lijken wel zo rechtlijnig, maar intussen shoppen zij in bijbelse gegevens en verklaren sommige onderdelen ervan ook als cultuurgebonden. Rondom seksualiteit volgen zij wel een universele lijn, maar de heilige kus acht men cultuurgebonden. De handen worden ook niet omhoog geheven zoals Psalm 134 het zegt en ambtsdragers blijken ongelovige kinderen te mogen hebben. Is de zorg van De Bruijne terecht? Zijn er 'honderden' ouderlingen en voorgangers wier kinderen niet meer ter kerke gaan? En is dat waar Paulus op doelt? Paulus' opmerking inzake de gelovige kinderen is onderdeel van de voorschriften voor het kiezen van ambtsdragers. Om in aanmerking te komen voor een ambt is onberispelijkheid een voorwaarde. Deze onberispelijkheid blijkt uit het feit dat hij monogaam is en 'gelovige kinderen' heeft. Nu zijn wij geen hartenkeners. Een voorbeeldige levenswandel is geen garantie voor godsvrucht in het gezin (denk aan Demas, vergelijk Kolossenzen 4:14 met 2 Timoteüs 4:10).

Volgens Titus 1:6 zijn gelovige kinderen niet te beschuldigen van overdadigheid of ongehoorzaamheid. Vergelijkbare gegevens vinden we in 1 Timoteüs 3:4-5, waarin Paulus tegen Timoteüs zegt dat een ouderling zijn eigen gezin moet aankunnen. Als een vader zijn eigen kinderen niet kan onderwijzen in de christelijke leer en levenswandel, hoe kan hij dan dienstbaar zijn in de gemeente? Het draait hier dus om de leiderschapskwaliteiten van de vader, die onder andere zichtbaar zijn in het gezinsleven. De Bruijne isoleert één van de onderdelen van het voorschrift en past dat naar eigen inzicht toe. Paulus gaat het om het totaalplaatje: wie het gezag van Gods Woord niet weet uit te oefenen in zijn gezin,

Als een vader zijn eigen kinderen niet kan onderwijzen in de christelijke leer en levenswandel, hoe kan hij dan dienstbaar zijn in de gemeente?

moet geen ouderling zijn. Waar ligt dan de grens? Als een van de leden van het gezin ongehoorzaam is of de kerk verlaat, moet vader dan zijn ambt neerleggen? De Bruijne suggereert dat de sociale structuren in de oudheid zo sterk waren dat kinderen de kerk niet verlieten. De cultuur was inderdaad anders, maar de mensen waren hetzelfde.

We weten dat in diezelfde oudheid slaven net als kinderen onder het gezag van hun meester vielen en onderdeel waren van het gezin. Het regeren van het eigen huis betreft

ook de slaven. We lezen in Paulus' brief aan Filemon van Onesimus, de weggelopen slaaf. Een toonbeeld van ongehoorzaamheid. En het was Filemon blijkbaar niet gelukt om hem bij zich te houden. Desondanks wordt Filemon door Paulus aangesproken als 'medearbeider'. Kennelijk hoeft Filemon van Paulus niet uit zijn ambt te stappen nu een van zijn gezinsleden het verkeerde pad op is gegaan. De Bruijnes argument snijdt dus geen hout.

Bij de heilige kus (Romeinen 16:16 en 1 Thessalonicenzen 5:26) en de geheven handen gelden is iets vergelijkbaars aan de hand. Het gaat Paulus er niet om dat de Romeinen en Thessalonicenzen elkaar gaan groeten met een kus (want dat deden ze al), maar dat die kus heilig is, in tegenstelling tot de kus van Joab (2 Samuel 20:9) of Judas (Lucas 22:48). De geheven handen (1 Timoteüs 2:8) zijn niet het gebod, maar dat er geen toorn of twisting moet zijn. De Bruijnes verontrusting blijkt niet alleen onterecht, maar ook ongemeend. Het voorbeeld van de ambtsdragers met ongelovige kinderen wordt een springplank voor het advies om elkaar een beetje begripvol tegemoet te treden inzake homoseksuele relaties en vrouwen in het ambt. Zij die in het Bijbelse spoor zeggen te gaan, zijn toch ook niet zo consistent. Dit helpt de discussie niet. Theologie is het 'na-denken' van Gods gedachten. Dat betekent een worsteling om te verstaan hoe de Schrift zichzelf uitlegt. De Heere laat Zich vinden waar wij buigen onder en beven voor Zijn Woord (Jesaja 66:2).

**Jaco van Gorp
Johan Mouthaan
Jonard Roukens**

De auteurs zijn theoloog en werkzaam voor het studietoelichtingsbureau Schriftgezag vanuit de Gereformeerde Gemeenten

COLUMN
KELLY KEASBERRY

Indonesië blijft altijd

Zo gek dat het echt bestaat, Indonesië, zegt zoon Aaron, terwijl hij vanuit het busje naar buiten kijkt, waar eindeloze rijstvelden worden omzoomd door bananenbomen. Zijn ogen glinsteren als hij grote zwermen scooters brullend voor het stoplicht ziet staan. 'Satudarah', lachen we. Ineens wordt duidelijk waar die Nederlandse motorclub haar wortels aan dankt. Als (klein)kind van een indo – een nakomeling van Javaanse en Europese voorouders uit de koloniale tijd – ben je je altijd bewust van een verloren rijk achter de Hollandse horizon. Oudere generaties spreken met weemoed over de 'tempo doeloe', die goede oude tijd. Voor jongere generaties is het oude Indië een mythische wereld die hooguit opduikt in fragmenten, zoals de geur van de durianvrucht of gamelanmuziek. In 1955 verdween Nederlands-Indië achter de horizon. Dat jaar moest mijn vader, toen zeven jaar oud, afscheid nemen van zijn geboortegrond. 'Repatriëring', heette die enkele reis naar Holland. Ironisch genoeg kwamen de meeste Indische Nederlanders terecht in een land dat ze nog nooit hadden gezien. In dat nieuwe land bleek alles grijs. Niet alleen de stoep, de gevels en de wolken, maar zelfs de zee. Indo's aten rijsttafel met een bord op schoot en luisterden naar Indorock, terwijl ze buitenshuis op hun tenen liepen om Nederlandser te zijn dan het koningshuis. Die stille aanpassing bleek een snelweg naar de ontheemding.

Aaron kent Nederlands-Indië alleen van horen zeggen. Voor hem was het zoets als Atlantis, een mythische wereld verzonken achter de horizon. Zo gaat dat nu eenmaal met verhalen: we vertellen ze een tijdje door, we vieren de tradities, feesten en rituelen, totdat ze het afleggen tegen de eisen van de moderne wereld. Op het moment dat we stoppen met vertellen, beginnen onze verhalen te eroderen en voor je er erg in hebt, gelooft niemand er meer in. Maar vandaag verwondert mijn zoon zich over het feit dat Indonesië wel degelijk bestaat. Op de fundamenten van de wereld van zijn opa is een moderne wereld verzezen. Een realiteit van billboards, neonreclames en smartphones. Losgekoppeld van ons is het een eigen leven gaan leiden. In het Indonesië van vandaag wappert de rood-witte vlag en schallen vijfmaal per dag minaretten om het gebed aan te kondigen. Desondanks zijn we nog altijd niet volledig vergeten. 'Indo Dutch' noemen de mensen mijn vader. En hoe meer ik oudere mensen spreek, hoe duidelijker het wordt dat velen zich nog altijd bewust zijn van de complexiteit van de geschiedenis. Koloniale tijden zijn voorbij. Wat ben ik blij te zien dat Indonesië een eigen ziel en vorm heeft gekregen. Verslagen over de afpersing van de toch al arme Javaanse bevolking vervullen me met schaamte. Geen wonder dat dit land zijn buik vol had van de Nederlandse overheersing. Maar het blijft dubbel. Want als Indische Nederlander kun je Indonesië dan wel verlaten, maar het land verlaat jou niet. Het blijft achter in je genen. Je kunt nog zo hard je best doen om dat vlakke Holland tot een thuis te maken, maar het blijft altijd een jas die nooit volledig past. Schrijver Hafid Bouazza herkende dat, en hij zag die thuisloosheid niet als een gemis, maar eerder als een goudmijn van creativiteit. Samen reizend door een Indonesië dat gek genoeg echt bestaat, herontdekken we een wereld aan verhalen. Terwijl we de sporen van ons verloren vaderland en van onszelf terugvinden, realiseren we ons: geen grotere kracht op deze wereld dan verhalen. Verhalen verbinden ons met onze geschiedenis en onze identiteit, waar we ook gaan. Juist daarom kon Bouazza het vol overtuiging zeggen: 'Leve de thuisloosheid! Leve de ontheemding!'

Kelly Keasberry is theoloog en pastoraal medewerker bij ziekenhuis AZ Monica in Deurne en Antwerpen.

Een voorbeeldige levenswandel is geen garantie voor godsvrucht in het gezin. **beeld: ANP**